

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
ในเขตภาคกลางตอนบนในประเทศไทย

Ecotourism Behavior of Higher Education Level Students
in the Up-middle Region, Thailand

ศรุต ราชบุรี*

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษา ตามตัวแปรเพศ สาขาวิชาที่เรียน รายได้ครอบครัว ความถี่ในการท่องเที่ยว ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2552 ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านทดลองใช้และหาคุณภาพมาแล้ว เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม พ.ศ. 2552 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ชนิด Independent ผลการวิจัยพบว่า 1. นักศึกษามีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้านพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนด้านพฤติกรรมรักษาระเบียบ อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และ 2. นักศึกษาที่มีเพศ สาขาวิชาที่เรียน รายได้ครอบครัว ความถี่ในการท่องเที่ยว ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : พฤติกรรมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ภาคกลางตอนบน นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study and to compare on the ecotourism behavior of higher education students. The variables were gender, field of study, family's income, frequency of travelling, knowledge of ecotourism and attitude towards ecotourism. The samples were students at the higher education level in the up-middle region, academic year 2009. Multi-stage random sampling was used to determine 400 samples for this study. Data collection was carried out in November to December 2009 by using the means of the qualified questionnaire. Statistical analysis software was used to analyze the collected data for mean, standard deviation and independent t-test. The results showed that: 1. Ecotourism behavior of the students in terms of tourist attraction reinforcement and conservation was rather high. However, the students' behavior of obeying rules was rather low. and 2. Students with different gender, field of study, family's income, frequency of travelling, knowledge of ecotourism, and attitude towards ecotourism had different ecotourism behavior differently in the statistical significance of .05.

Keywords : Tourism Behavior Ecotourism Up-middle Region Higher Education Level Students

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพและความสมบูรณ์ด้านแหล่งท่องเที่ยวมากประเทศหนึ่ง โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) [1] ได้ระบุไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นภาคบริการที่สร้างรายได้หลักให้กับประเทศ ดังนั้นจึงต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของภูมิภาค บนฐานความโดดเด่นและหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และความเป็นไทย การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) จึงเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่รัฐบาลและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญ โดยได้ผลักดันให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เสริมสร้างรักษาสภาพแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ เกิดการรบกวนหรือการทำลายสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ทั้งเป็นการเพิ่มพูนคุณประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม หรือเป็นผลประโยชน์ต่างๆ กลับสู่ชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม

รูปแบบของการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Green Tourism หรือ Ecotourism ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีความหมายมากกว่าการเสนอขายสินค้าทางการท่องเที่ยวแบบใหม่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว หากแต่มุ่งประสานผลประโยชน์และความต้องการในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมเข้ากับการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐภาคเอกชน และองค์กรชุมชนในท้องถิ่น เพื่อเชื่อมโยงการประกอบอาชีพของคน ในท้องถิ่นเข้ากับกิจกรรมการท่องเที่ยว ทั้งนี้ก็เพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ อีกทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ในเขตภาคกลางตอนบนของประเทศ มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน วัฒนธรรม และธรรมชาติเป็นจำนวนมาก และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวมาต่อเนื่องและยาวนาน จึงมีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ ประกอบกับในเขตภาค

กลางตอนบนก็มีสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งได้ผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้แก่สังคมในหลากหลายสาขาวิชา และนักศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นวัยที่มีจะมีการท่องเที่ยวบ่อย โดยรูปแบบและพฤติกรรมการท่องเที่ยวแต่ละคนก็จะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความชอบและนิสัยส่วนตัวของนักศึกษา ผู้วิจัยจึงต้องการทราบปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาแตกต่างกันหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจอันดี เพื่อก่อให้เกิดการประสานร่วมมือ กำหนดแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยวให้เกิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และความรู้ที่ได้จากการศึกษาจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาและเป้าหมายอื่นๆ ของประเทศ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตภาคกลางตอนบน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตภาคกลางตอนบน จำแนกตามเพศ สาขาวิชาที่เรียน รายได้ครอบครัว ความดีในการท่องเที่ยว ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

3. สมมุติฐานการวิจัย

พฤติกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตภาคกลางตอนบน แตกต่างกัน ตามตัวแปรเพศ สาขาวิชาที่เรียน รายได้ครอบครัว ความดีในการท่องเที่ยว ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย เพศ สาขาวิชาที่เรียน รายได้ครอบครัว ความถี่ในการท่องเที่ยว ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษา ประกอบด้วย พฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมรักษาระเบียบ

5. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2552 ประกอบด้วย 8 จังหวัด คือ นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท สระบุรี และลพบุรี กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จำนวน 400 คน (กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ Yamane [2] ที่ขนาดประชากร ∞ ระดับความเชื่อมั่น 95% และระดับความคลาดเคลื่อน 5%)

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ มีลักษณะของเครื่องมือวิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา คือ เพศ สาขาวิชาที่เรียน รายได้ครอบครัว และความถี่ในการท่องเที่ยว โดยมีทั้งให้นักศึกษาเลือกจากคำตอบที่ให้ไว้และเติมคำลงในช่องว่าง

2. แบบสอบถามกลุ่มตัวแปรพฤติกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัดโดยการให้นักศึกษารายงานการปฏิบัติของตนหรือการแสดงออกเมื่อเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง ด้วยแบบสอบถามซึ่งแบ่งตัวแปรออกเป็น 2 ตัว คือ

2.1 แบบสอบถามพฤติกรรมอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว มีเนื้อหาเกี่ยวกับการช่วยรักษาสภาพแวดล้อมที่ดั่งเดิมให้คงอยู่ หรือช่วยฟื้นฟูพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยว และสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำ โดยการแนะนำหรือห้ามปราม โดยเป็นแบบมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความที่แสดงพฤติกรรมทางบวกให้คะแนน “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความที่แสดงพฤติกรรมทางลบให้คะแนนในทิศทางกลับกัน

2.2 แบบสอบถามพฤติกรรมรักษาระเบียบ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถานที่ท่องเที่ยว หรือกฎหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมหรือสร้างมลพิษ โดยเป็นแบบมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความที่แสดงพฤติกรรมทางบวกให้คะแนน “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความที่แสดงพฤติกรรมทางลบให้คะแนนในทิศทางกลับกัน

3. แบบสอบถามกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งมีรายละเอียดของแบบสอบถาม ดังนี้

3.1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการให้นักศึกษาตอบคำถามในด้านการรับทราบข้อเท็จจริง ข้อมูล หลักการและผลของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีต่อสังคมส่วนรวม รวมถึงการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว โดยเป็นแบบข้อคำถามให้ตอบแบบ “ใช่” หรือ “ไม่ใช่”

เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 2 ค่า โดยข้อคำถามใดตอบได้ถูกต้องให้ 1 คะแนน และถ้าตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้คะแนนค่าเฉลี่ย (6.24) เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง คือ กลุ่มความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อย (≤ 6 คะแนน) และกลุ่มความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาก (> 6 คะแนน)

3.2 แบบสอบถามทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัดเกี่ยวกับความคิดเห็นชอบ/ไม่ชอบต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมความคิดเห็นต่อประโยชน์และโทษของการแสดงพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษา โดยเป็นแบบมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวกให้คะแนน “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน แล้วแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้คะแนนค่าเฉลี่ย (40.83) เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง คือ กลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อย (≤ 41 คะแนน) และกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาก (> 41 คะแนน)

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2552 ในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคกลางตอนบน คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม พ.ศ. 2552 และได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 400 ฉบับ

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยมีประเด็นการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยพฤติกรรม ดังนี้

เกณฑ์ค่าเฉลี่ย	ความหมายของพฤติกรรม
5.50-6.00	มากที่สุด
4.50-5.49	มาก
3.50-4.49	ค่อนข้างมาก
2.50-3.49	ค่อนข้างน้อย
1.50-2.49	น้อย
1.00-1.49	น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษา ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ชนิด Independent

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	ลำดับที่
พฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว	4.06	1.11	ค่อนข้างมาก	1
พฤติกรรมรักษาระเบียบ	3.47	1.00	ค่อนข้างน้อย	2
รวม	3.76	.94	ค่อนข้างมาก	-

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษา

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D	t	Sig.
1. พฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว	ชาย	127	3.86	1.16	2.49*	.01
	หญิง	273	4.15	1.07		
2. พฤติกรรมรักษาระเบียบ	ชาย	127	3.24	.97	3.12*	.00
	หญิง	273	3.57	1.00		
รวม	ชาย	127	3.55	.95	3.14*	.00
	หญิง	273	3.86	.92		

*Sig. < .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษา

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	สาขาวิชา	n	$\bar{X}$	S.D	t	Sig.
1. พฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว	อื่น	183	3.86	1.17	3.21*	.00
	ท่องเที่ยว	217	4.22	1.03		
2. พฤติกรรมรักษาระเบียบ	อื่น	183	3.26	.99	3.99*	.00
	ท่องเที่ยว	217	3.65	.97		
รวม	อื่น	183	3.56	.95	4.05*	.00
	ท่องเที่ยว	217	3.93	.89		

*Sig < .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้ต่างกัน

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	รายได้ครอบครัว	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
1. พฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว	รายได้ต่ำ	178	3.90	.99	2.46*	.01
	รายได้สูง	221	4.17	1.18		
2. พฤติกรรมรักษาระเบียบ	รายได้ต่ำ	178	3.36	.95	1.90	.06
	รายได้สูง	221	3.55	1.03		
รวม	รายได้ต่ำ	178	3.63	.85	2.48*	.01
	รายได้สูง	221	3.86	.99		

*Sig. < .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาที่มีการท่องเที่ยวต่างกัน

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	การท่องเที่ยว	n	$\bar{X}$	S.D	t	Sig.
1. พฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว	น้อย	224	3.85	1.09	4.28*	.00
	มาก	176	4.32	1.07		
2. พฤติกรรมรักษาระเบียบ	น้อย	224	3.33	.95	3.06*	.00
	มาก	176	3.64	1.03		
รวม	น้อย	224	3.59	.89	4.13*	.00
	มาก	176	3.98	.96		

*Sig. < .05

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่างกัน

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ความรู้	n	$\bar{X}$	S.D	t	Sig.
1. พฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว	น้อย	219	3.91	1.17	2.91*	.00
	มาก	181	4.23	1.00		
2. พฤติกรรมรักษาระเบียบ	น้อย	219	3.34	.99	2.83*	.00
	มาก	181	3.62	.99		
รวม	น้อย	219	3.63	.95	3.21*	.00
	มาก	181	3.93	.90		

*Sig. < .05

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาที่มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่างกัน

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ทัศนคติ	n	$\bar{X}$	S.D	t	Sig.
1. พฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว	น้อย	228	3.44	.93	17.52*	.00
	มาก	172	4.88	.72		
2. พฤติกรรมรักษาระเบียบ	น้อย	228	3.01	.88	12.56*	.00
	มาก	172	4.08	.80		
รวม	น้อย	228	3.22	.78	18.42*	.00
	มาก	172	4.48	.59		

*Sig. < .05

11. สรุปผลการวิจัย

1. นักศึกษามีพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้านพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนด้านพฤติกรรมรักษาระเบียบ อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

2. นักศึกษาที่มีเพศ สาขาวิชาที่เรียน รายได้ครอบครัว ความถี่ในการท่องเที่ยว ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่างกัน มี

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

12. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าว มีข้อค้นพบหลายประการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษา โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตภาคกลางตอนบน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{x}=3.76$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{x}=4.06$) และด้านพฤติกรรมรักษาระเบียบ อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ($\bar{x}=3.47$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ได้รับความนิยมแพร่หลายในปัจจุบัน ประกอบกับประเทศไทยเองในแต่ละปีมีรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจำนวนมาก จึงมีการพัฒนาและประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นเชิงอนุรักษ์ ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงเป็นที่นิยมและรู้จักเป็นอย่างดีของนักศึกษา ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สอดคล้องกับการวิจัยของ สุชาดา วรระมานี [3] ที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.0083$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเรื่องของการเคารพกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับของแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัดมากที่สุด แต่มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหลังกลับจากการท่องเที่ยวน้อยที่สุด งานวิจัยของ ฉัฐชามณูย์ สุวิทย์พันธุ์ [4] ที่พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{x}=3.62$) และงานวิจัยของ รุจิยา แก้วไทรเทียน ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกในโครงการนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใฝ่ใจสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ในระดับมาก ($\bar{x}=3.5035$)

2. นักศึกษาที่มีเพศ สาขาวิชาที่เรียน รายได้ครอบครัว ความถี่ในการท่องเที่ยว ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกรณีนักศึกษาที่มีเพศ

ต่างกัน จะพบว่านักศึกษาเพศหญิงมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สูงกว่าเพศชาย ทั้งนี้เป็นเพราะเพศชายและเพศหญิงมีความนึกคิด ทัศนคติ และพฤติกรรมที่แตกต่างกันตามบทบาททางเพศและอิทธิพลของวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมและสังคมเป็นตัวกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน [5] สอดคล้องกับการวิจัยของ สุชาดา วรระมานี [3] ที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครเพศชายและหญิงมีความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน โดยนักศึกษาหญิงมีความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากกว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาชายและหญิงมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน โดยนักศึกษาหญิงมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากกว่านักศึกษาชาย

สาขาวิชาที่เรียน เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาท่องเที่ยว (กลุ่มสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น บริหารธุรกิจการท่องเที่ยว การท่องเที่ยว และการโรงแรม) มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สูงกว่านักศึกษากลุ่มสาขาอื่น (กลุ่มสาขาวิชาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น บริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์) ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักศึกษาในกลุ่มสาขาท่องเที่ยว การจัดการศึกษาในแต่ละหลักสูตรจะมีปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งมีจิตและพฤติกรรมที่จะรักษามรดกทางการท่องเที่ยวไว้มีความยั่งยืน ทั้งนี้ก็เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มีสภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวคงเดิม ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามการเติบโตของการท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลให้ธุรกิจการท่องเที่ยวและอาชีพอื่นๆ ที่ต้องพึ่งพาการท่องเที่ยวสามารถดำรงอยู่ได้ ดังนั้นการที่นักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาด้านการท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สูงกว่านักศึกษากลุ่มสาขาอื่นๆ เพราะพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ถูกถ่ายทอดและปลูกฝังในการเรียนการสอน และพฤติกรรมดังกล่าวยังมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับอาชีพของนักศึกษาในอนาคตด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สกวรรณ พารเรือง [6] ที่พบว่า นิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สาขาวิชา

ที่ศึกษา (สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) ของนิสิตนักศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยสาขาวิชาวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

รายได้ครอบครัว เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาที่มีรายได้ครอบครัวต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้สูง (มากกว่า 20,000 บาท/เดือน) มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สูงกว่านักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำ (น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท/เดือน) ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจทำให้คนมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีประสบการณ์ ทักษะ ค่านิยม และเป้าหมายที่ต่างกัน คนที่มีพื้นฐานทางครอบครัวต่างกัน ย่อมมีค่านิยม ความคิด ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมที่ต่างกัน [7] สอดคล้องกับ Kotler (อ้างใน [8]) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภคขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ 2 กลุ่ม คือ อิทธิพลของพลังทางสังคมและกลุ่ม และอิทธิพลของพลังทางจิตวิทยา โดยปัจจัยด้านอิทธิพลของพลังทางสังคมและกลุ่มที่สำคัญประการหนึ่งคือ “ชนชั้นทางสังคม” ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มบุคคลที่มีความคล้ายกันในด้านพฤติกรรม ซึ่งมีฐานทางเศรษฐกิจเป็นเกณฑ์ ชนชั้นทางสังคมกำหนดตำแหน่งของบุคคลภายในระบบชั้นทางสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับพฤติกรรมผู้บริโภค เนื่องจากแบบของการบริโภคมักจะเกี่ยวพันกับชนชั้นทางสังคมโดยตรง โดยสมาชิกของชั้นทางสังคมเดียวกันมีพฤติกรรมเหมือนกัน มีค่านิยมความเชื่อและแบบของการบริโภคคล้ายกัน คุณสมบัติประการนี้มีความสำคัญกับพฤติกรรมผู้บริโภค เนื่องจากบุคคลที่สังกัดชนชั้นทางสังคมเดียวกันมักจะซื้อสินค้าประเภทเดียวกัน จากร้านค้าประเภทเดียวกันและเปิดรับสื่อประเภทเดียวกัน โดยเฉพาะรายได้ของคนนับเป็นเครื่องกำหนดความต้องการ ตลอดจนกำหนดความคิดของคนเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ หรือพฤติกรรมต่างๆ กันได้ สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ พินดี [9] ที่พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีฐานะครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมรักษาระเบียบในสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 โดยครอบครัวฐานะสูงมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมรักษาระเบียบสูงกว่าครอบครัวฐานะต่ำ

ความถี่ในการท่องเที่ยว เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่มีการท่องเที่ยวมาก (มากกว่า 3 ครั้ง/ปี) มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สูงกว่านักศึกษาที่มีการท่องเที่ยวน้อย (น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3 ครั้ง/ปี) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวมาก จะมีการเรียนรู้การอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว ทั้งจากการสื่อต่างๆ เช่น ป้ายประกาศ การณรงค์ สื่ออื่นๆ หรือการเรียนรู้จากบุคคล เช่น เจ้าหน้าที่ นักท่องเที่ยวคน/กลุ่มอื่นๆ หรือรับรู้กฎ/ระเบียบของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ มามากกว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวน้อย ดังนั้น การท่องเที่ยวมากหรือน้อยของนักศึกษาก็จะเกี่ยวกับกับการรับรู้สภาพการณ์รอบข้างด้านการท่องเที่ยวมากน้อยเช่นกัน ซึ่งสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวที่นักศึกษารับรู้นี้จะเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของนักศึกษาได้ สอดคล้องกับการวิจัยของ วิธินี วรรณสกล [10] ที่พบว่า ความถี่ในการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และนอกจากนี้ยังพบอีกว่า ตัวแปรความถี่ในการท่องเที่ยวเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจได้

ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่างกัน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาก มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สูงกว่านักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อย ทั้งนี้เป็นเพราะความสัมพันธ์กันของความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ ที่พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยแต่ละตัวมักจะไม่เกิดขึ้นโดยอิสระ แต่จะเกิดขึ้นโดยรวมๆ กัน และพึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งนักพฤติกรรมศาสตร์ได้เรียกว่า K A P Study โดยเป็นการอธิบายสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นั้น มาจากองค์ประกอบในตัวบุคคล ได้แก่ ความรู้ ทักษะของบุคคล [11] ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉันทชามณู สุวิทย์พันธุ์ [4] ที่พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่าความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์นักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ กล่าวคือ หากนักท่องเที่ยวมีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์นักท่องเที่ยวมาก ก็จะมีแนวโน้มไปท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์มากด้วย

ทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่างกัน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาก มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สูงกว่านักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อย ทั้งนี้เป็นเพราะความสัมพันธ์กันของความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ ที่พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยแต่ละตัวมักจะ ไม่เกิดขึ้นโดยอิสระ แต่จะเกิดขึ้น โดยรวมๆ กัน และพึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งนักพฤติกรรมศาสตร์ได้เรียกว่า K A P Study โดยเป็นการอธิบายสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนั้น มาจากองค์ประกอบในตัวบุคคล ได้แก่ ความรู้ ทัศนคติของบุคคล [11] ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิไลลักษณ์ ชมพูศรี [12] ที่พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับปานกลาง มีทัศนคติเชิงบวกต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ) นอกจากนี้ยังพบว่า ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

13. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่จะให้ข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น ดังนี้

13.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ประการแรก นักศึกษามีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้านพฤติกรรมการรักษาระเบียบ อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ดังนั้นการจัดการเรียนการสอน และ/หรือการฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กับนักศึกษา ควรมุ่งเน้นพฤติกรรมการรักษาระเบียบ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถานที่ท่องเที่ยว หรือกฎหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

ประการที่สอง ควรพัฒนาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในกลุ่มเพศชาย กลุ่มสาขาวิชาที่ไม่ใช่สาขาท่องเที่ยว กลุ่มที่มีการท่องเที่ยวบ่อย กลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อย และกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อย ทั้งนี้เพราะผลจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า กลุ่มต่างๆ เหล่านี้มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่ำกว่ากลุ่มตรงข้าม

13.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ประการแรก ควรศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ พฤติกรรมอนุรักษ์ สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมการรักษาระเบียบ ในกลุ่มนักศึกษากลุ่มอื่นๆ ที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปลูกฝังพฤติกรรมเหล่านี้ให้กับเยาวชนในอนาคต เช่น กลุ่มนักศึกษาครู กลุ่มนักศึกษาด้านการสื่อสารมวลชน เป็นต้น

ประการที่สอง ควรมีการศึกษาวิจัยหาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผล และ/หรือเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (พฤติกรรมอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมการรักษาระเบียบ) ในกลุ่มนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ โดยเฉพาะนักเรียนนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อที่จะทราบสาเหตุของพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร/เนื้อหาเพื่อการเรียนรู้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2552. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554. : [Online] Available : <http://www.nesdb.go.th/>
- [2] Yamane, Taro. 1967. *Statistics : An Introductory Analysis*. 2nded. New York : Harper and Row.
- [3] สุชาติ วรรณมาณี. 2542. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ecotourism) กับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [4] ณัฐชานนท์ สุวิทย์พันธุ์. 2545. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [5] ยูวา สถากุล. 2540. การสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- [6] สกลวรรณ พาเรือง. 2540. องค์ประกอบที่ส่งเสริมพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [7] Burgoon, M. 1978. *Approaching Speech/Communication*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- [8] ชัยนันท์ วีระฉายา. 2546. การเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะกับพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [9] ไพบูรณ์ พิมพ์. 2551. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล. รายงานการวิจัย คณะเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [10] วิธินี วรรณสกล. 2542. การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [11] ระเด่น หัสดี และสรศักดิ์ ดวงคำสวัสดิ์. 2536. การสุศึกษาและประชาสัมพันธ์กับการพัฒนาสาธารณสุขเพื่อบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- [12] วิไลลักษณ์ ชมพูศรี. 2544. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทย. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้